

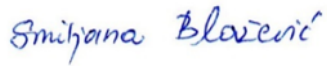
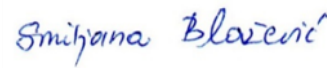

**Glavna ocjena prihvatljivosti
„II. Izmjena i dopuna Prostornog plana
uređenja Općine Sutivan i Urbanističkog
plana uređenja Vičja Luka“ za ekološku
mrežu - DODATAK 1**

**Zeleni servis d. o. o.
travanj, 2026.**

Naručitelj:	Općina Sutivan Trg dr. Franje Tuđmana 1 21403 Sutivan
PREDMET:	Glavna ocjena prihvatljivosti „II. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Sutivan i Urbanističkog plana uređenja Vičja Luka“ za ekološku mrežu - DODATAK 1
Izrađivač:	Zeleni servis d. o. o., Split
Broj projekta:	66 - 2023 / 4
Voditelj izrade:	Nela Sinjkević, mag. biol. et oecol. mar. Mob: 095 / 845 48 86
Voditelj izrade Glavne ocjene:	Marijana Vuković, mag. biol. univ. spec. oecol. Mob: 099 / 296 44 50
Ovlaštenici:	dr. sc. Natalija Pavlus, mag. biol.
	Boška Matošić, dipl. ing. kem. teh.
	Josipa Sanković, mag. oecol.
Ostali suradnici Zeleni servis d. o. o.:	Doris Karaman, mag. oecol. et prot. nat.
	Velimir Blažević, bacc. ing. traff.
	Katarina Radović, mag. ing. amb.
	Ana Plepel, mag. biol. exp.
	Matteo Hajder, mag. ing. oecol. et prot. mar.
	Ana Blažević, mag. iur.
	Kristina Bošković, mag. oecol.
	Katarina Pehar, mag. oecol. et prot. mar.
	Petra Pehar, univ. mag. biol. exp.
	Smiljana Blažević, dipl. iur.
Direktorica:	Smiljana Blažević, dipl. iur.

Datum izrade:	Split, travanj, 2026.
----------------------	-----------------------

M.P.

ZELENI SERVIS d. o. o. - pridržava sva neprenesena prava

ZELENI SERVIS d. o. o. nositelj je neprenesenih autorskih prava sadržaja ove dokumentacije prema članku 5. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima RH („Narodne novine“, broj 111/21). Zabranjeno je svako neovlašteno korištenje ovog autorskog djela, a napose umnožavanje, objavljivanje, davanje dobivenih podataka na uporabu trećim osobama kao i uporaba istih osim za svrhu sukladno ugovoru između **Naručitelja i Zelenog servisa**.

SADRŽAJ:

1 GLAVNA OCJENA PRIHVATLJIVOSTI II. IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE SUTIVAN I URBANISTIČKOG PLANA UREĐENJA VIČJA LUKA“ ZA EKOLOŠKU MREŽU	5
1.1 Podaci o ekološkoj mreži.....	5
1.2 Opis mogućih značajnih utjecaja provedbe II. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Sutivan i Urbanističkog plana uređenja Vičja Luka na ciljne vrste i ciljne stanišne tipove područja ekološke mreže.....	12
1.2.1 Vjerojatnost, trajanje, učestalost, jačina i priroda mogućih pojedinačnih utjecaja provedbe II. ID PPU Općine Sutivan i UPU-a Vičja Luka na ekološku mrežu	16
2 KUMULATIVNI UTJECAJI	21
2.1 Kumulativni utjecaji aktivnosti planiranih II. ID PPU Općine Sutivan i UPU-a Vičja Luka u odnosu na aktivnosti iz važećeg PPUO Sutivan i planiranih zahvata, odnosno odobrenih od strane Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije na ciljne stanišne tipove POVS-a područja	27
3 PRIJEDLOG MJERA UBLAŽAVANJA NEGATIVNIH UTJECAJA PROVEDBE II. IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE SUTIVAN I URBANISTIČKOG PLANA UREĐENJA VIČJA LUKA NA EKOLOŠKU MREŽU I PROGRAM PRAĆENJA STANJA	30
4 ZAKLJUČAK	31
5 IZVORI PODATAKA	32

1 GLAVNA OCJENA PRIHVATLJIVOSTI II. IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE SUTIVAN I URBANISTIČKOG PLANA UREĐENJA VIČJA LUKA“ ZA EKOLOŠKU MREŽU

Za aktivnosti planirane II. Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Općine Sutivan (II. ID PPUO Sutivan) i Urbanističkim planom uređenja Vičja Luka (UPU Vičja Luka) sukladno Rješenju¹ Splitsko-dalmatinske županije, Upravnog odjela za zaštitu okoliša, komunalne poslove, infrastrukturu i investicije (KLASA: UP/I 352-01/22-0004/0170, URBROJ: 2181/1-10/06-22-0004, od 14. prosinca 2022. godine), potrebno je provesti postupak Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Obuhvat II. ID PPUO Sutivan i UPU Vičja Luka nalazi se, prema Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže („Narodne novine“ broj 80/19, 119/23, 87/25, 123/25), na Području očuvanja značajnom za vrste i stanišne tipove (POVS) HR3000455 Rt Gomilica - Brač.

U postupku Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu biti će procijenjeni i analizirani mogući negativni pojedinačni i kumulativni utjecaji na ciljeve očuvanja odnosno na ciljne stanišne tipove te cjelovitost područja ekološke mreže, uslijed provedbe II. ID PPUO Sutivan i UPU Vičja Luka te aktivnosti iz važeće prostorno-planske dokumentacije (PP SDŽ i PPUO Sutivan) i zahvata za koje su provedeni postupci procjene/ocjene na prethodno navedenom području ekološke mreže.

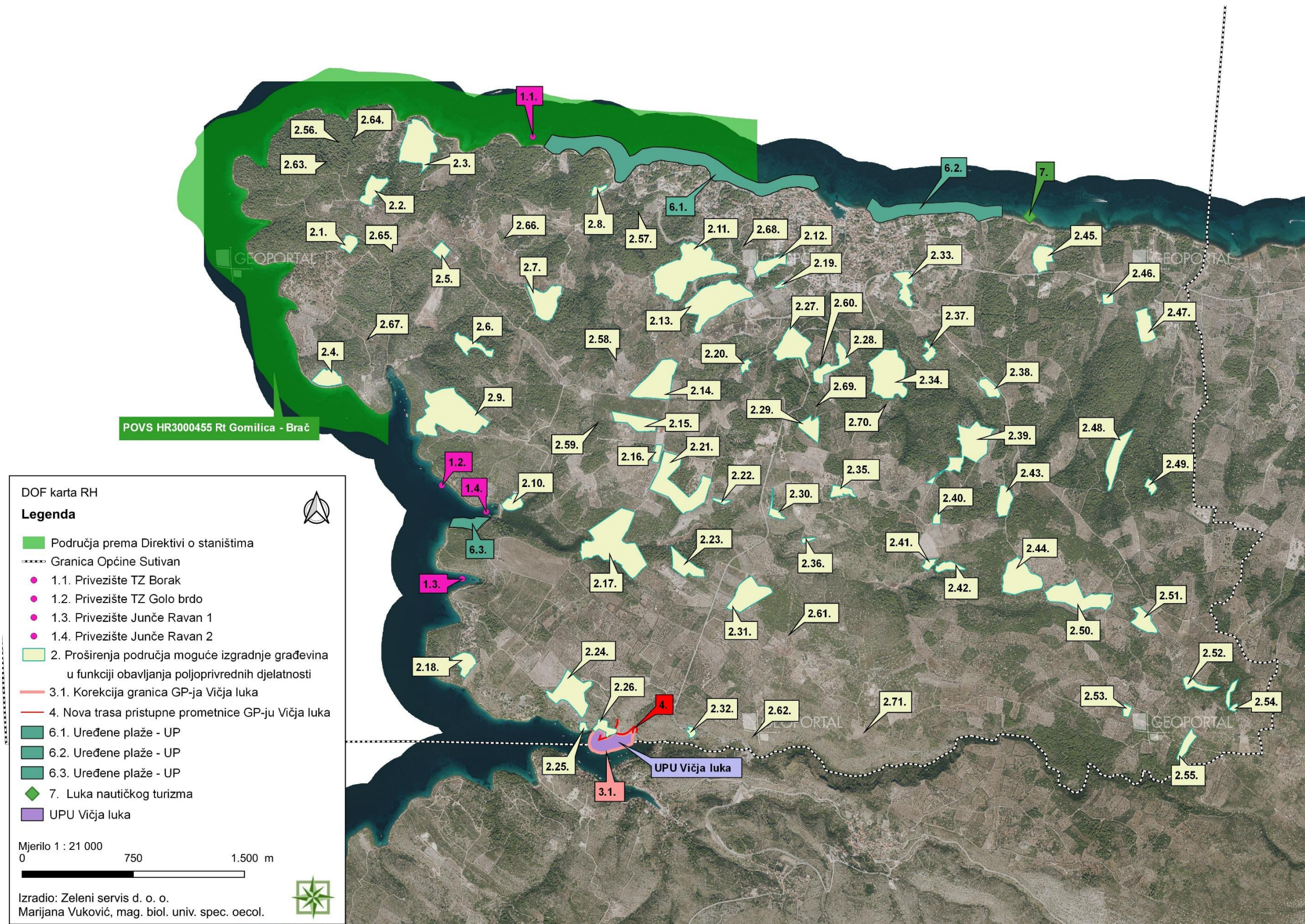
U nastavku se nalaze podaci o ekološkoj mreži na području II. ID PPUO Sutivan i UPU Vičja Luka i kartografski prikaz predmetnih II. ID PPUO Sutivan i UPU Vičja Luka, u odnosu na područja ekološke mreže, opis ciljnih vrsta i ciljnih stanišnih tipova područja ekološke mreže na kojima će se provoditi planirane aktivnosti te procjena mogućih utjecaja na ciljeve očuvanja.

1.1 Podaci o ekološkoj mreži

Sukladno Karti ekološke mreže RH područje obuhvata II. ID PPUO Sutivan i UPU Vičja Luka nalaze se unutar Područja očuvanja značajnih za vrste i stanišne tipove (POVS) HR3000455 Rt Gomilica - Brač.

---

¹ Dodatak 3; Prilog 1.4. Rješenje Splitsko-dalmatinske županije, Upravnog odjela za zaštitu okoliša, komunalne poslove, infrastrukturu i investicije (KLASA: UP/I 352-01/22-0004/0170, URBROJ: 2181/1-10/06-22-0004, od 14. prosinca 2022. godine) o potrebi provedbe postupka Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu

Slika 1. 1 - 1 Kartografski prikaz POVS područja Ekološke mreže RH u odnosu na sve aktivnosti planirane II. ID PPUO Sutivan i UPU Vičja Luka (Zeleni servis d. o. o., 2026.)

U nastavku je opisano Područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (POVS) HR3000455 Rt Gomilica - Brač, na području obuhvata II. ID PPUO Sutivan i UPU Vičja Luka sukladno Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže („Narodne novine“ broj 80/19, 119/23, 87/25, 123/25), Crvenim knjigama, podacima preuzetim iz SDF izvješća te podacima o ciljevima očuvanja za POVS područja koji su do sada izrađeni te obuhvaćaju više od 85% ukupne površine POVS područja u RH².

Tablica 1. 1 - 1 Popis ciljnih stanišnih tipova područja ekološke mreže POVS HR3000455 Rt Gomilica - Brač

Naziv područja (POVS)	Kategorija za ciljnu vrstu/stanišni tip / Hrvatski naziv vrste/Hrvatski naziv staništa / Znanstveni naziv vrste/Šifra stanišnog tipa	Cilj očuvanja:
HR3000455 Rt Gomilica - Brač ³	1 Grebeni 1170	67 ha
	1 Naselja posidonije (<i>Posidonium oceanicae</i>) 1120*	67 ha

Kategorija za ciljnu vrstu/stanišni tip: 1=međunarodno značajna vrsta/stanišni tip za koje su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 1. Direktive 92/43/EEZ. * - prioritetne vrste

²https://www.dropbox.com/scl/fo/47g34fkmew0m52vr4ixx5/Alf5OTr8pR2qUIDQc4S0zyA?dl=0&e=1&preview=Status_dorade_ciljeva_ocuvanja_11032026.xlsx&rlkey=wy0gpe3v4t45jf1synpvel3wq; pristup: ožujak, 2026.

³ <https://interni.bioportal.hr/ekomreza/natura/report/site?site-code=HR3000455>; pristup: ožujak, 2026.

Tablica 1. 1 - 2 Opis ciljnih stanišnih tipova područja ekološke mreže POVS HR3000455 Rt Gomilica - Brač

POVS HR3000455 Rt Gomilica - Brač	
<p>Morsko područje krajnjeg sjeverozapadnog dijela otoka Brača, veličine 190 ha. Lokacija se nalazi u blizini naselja Sutivan. To je važno mjesto za zajednice <i>Posidonia oceanicae</i> i grebene (infralitoralne alge). Litostratigrafske jedinice zastupljene u akvatoriju su kredni rudistni vapnenci. Otok je nastao transgresijom mora nakon posljednje glacijacije; prisutnost procesa abrazije.</p>	
Natura kod i naziv staništa	Obilježja ciljnih staništa
Grebeni 1170	<p>Stanišni tip prema definiciji iz Interpretacijskoga priručnika EU je najheterogeniji te obuhvaća staništa na kompaktnoj čvrstoj podlozi od površine mora pa do batijala. Grebeni mogu biti biogenog ili geogenog podrijetla. To su čvrsti, kompaktni supstrati na čvrstoj i mekoj podlozi, koji se izdižu iz morskog dna u sublitoralnoj i litoralnoj zoni. Grebeni podupiru zoniranje bentoskih zajednica algi, životinjskih vrsta kao i koralja. Ovu zajednicu na području mediterana čine: kolutićavci, mekušci (e.g. <i>Modiolus sp.</i> <i>Mytilus sp.</i> i kamenice) i poliheti (npr. <i>Sabellaria alveolata</i>).</p> <p><u>Prema NKS-u u ovu skupinu spadaju sljedeća staništa:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> F.4.2. Supralitoralne stijene G.2.4.1. Biocenoza gornjih stijena mediolitorala G.2.4.2. Biocenoza donjih stijena mediolitorala G.3.6. Infralitoralna čvrsta dna i stijene G.4.3.1. Koraligenska biocenoza G.4.3.3. Biocenoza potpućinskih stijena (stijena na rubu kontinentske podine) G.4.3.4. Biocenoza vrulja ponorskog tipa G.5.3.1. Biocenoza dubinskih koralja <p>Prema Izvješću s opisom provedbe revizije Nacionalne klasifikacije morskih staništa i usklađivanje ključa prema EUNIS klasifikaciji za stanišne tipove unutar područja obalnog mora Republike Hrvatske⁴ u ovu skupinu spadaju sljedeća staništa:</p>

⁴ Dokument s naznačenim izmjenama i obrazloženjima izmjena koji se nastavlja na ranije isporučene dokumente s prijedlogom revidirane Nacionalne klasifikacije morskih staništa i s usklađenim ključem prema EUNIS klasifikaciji za staništa na području obalnog mora RH, dio projekta Kartiranje obalnih i pridnenih morskih staništa na području Jadranskog mora pod nacionalnom jurisdikcijom, Oikon d.o.o., Institut za oceanografiju i ribarstvo, Hrvatski geološki institut, Sveučilište u Zagrebu Geodetski fakultet, Institut Ruđer Bošković, listopad 2023., godine

	<p>G.2.4.1. Zajednica (Biocenoza) gornjih stijena mediolitorala G.2.4.2. Zajednica (Biocenoza) donjih stijena mediolitorala G.2.4.5. Zajednica (Biocenoza) mediolitoralnih lokvica G.3.6. Infralitoralna čvrsta dna i stijene G.3.6.1. Zajednica (Biocenoza) infralitoralnih algi G.4.3.1. Koraličinska zajednica (biocenoza) G.4.3.3. Zajednica (Biocenoza) potpučinskih stijena (stijena na rubu kontinentske podine) G.4.3.4. Zajednica (Biocenoza) vrulja ponorskog tipa G.5.3.1. Zajednica (Biocenoza) dubinskih koralja G.6.4. Supralitoralne stijene G.6.4.1. Zajednica (Biocenoza) supralitoralnih stijena</p> <p>Prema SDF⁵ izvješću na području ekološke mreže POVS HR3000455 Rt Gomilica - Brač nalazi se 67 ha navedenog ciljnog stanišnog tipa 1170 Grebeni.</p>
<p>Naselja posidonije (<i>Posidonion oceanicae</i>) 1120*</p>	<p><i>Posidonia oceanicae</i> je morska cvjetnica (sjemenjača), endemska za Sredozemlje. Raste u čistom, bistrom moru, u uskom obalnom pojasu, infralitoralno, od površine mora do 30-40 m dubine. Njezina naselja su razvijenija u srednjem i južnom Jadranu, a rjeđa su u sjevernom. Gusta, prostrana naselja tvori na krupnim pijescima, s više ili manje mulja, a ponegdje i na kamenitoj podlozi. Naselja posidonije vrlo su važna za život u moru zbog visoke primarne proizvodnje te zbog toga što se mnogi organizmi u njima hrane, razmnožavaju i traže zaklon. Ugrožena su mnogim ljudskim aktivnostima (sidrenje, zagađenje i nasipavanje), a posebno su osjetljiva, jer obnova oštećenih biljaka traje desetljećima.</p> <p>Mogu izdržati relativno velike varijacije u temperaturi i kretanju vode, ali općenito su osjetljive na desalinizaciju te zahtijevaju salinitet između 33-39 ‰ prema EU SMJERNICAMA.⁶</p> <p><u>Prema NKS-u u ovu skupinu spada sljedeće stanište:</u> G.3.5. Naselja posidonije</p>

⁵ <https://interni.biportal.hr/ekomreza/natura/report/site?site-code=HR3000455>; pristup: ožujak, 2026.

⁶ 1120 *Posidonia beds (Posidonion oceanicae)* (europa.eu)

	<p>Prema Izvješću s opisom provedbe revizije Nacionalne klasifikacije morskih staništa i usklađivanje ključa prema EUNIS klasifikaciji za stanišne tipove unutar područja obalnog mora Republike Hrvatske⁷ u ovu skupinu spadaju sljedeća staništa:</p> <p>G.3.5. Naselja posidonije G.3.5.1. Zajednica (Biocenoza) naselja vrste <i>Posidonia oceanica</i></p> <p>Prema SDF⁸ izvješću na području ekološke mreže POVS HR3000455 Rt Gomilica - Brač nalazi se 67 ha navedenog ciljnog stanišnog tipa 1120* Naselja posidonije.</p>
--	---

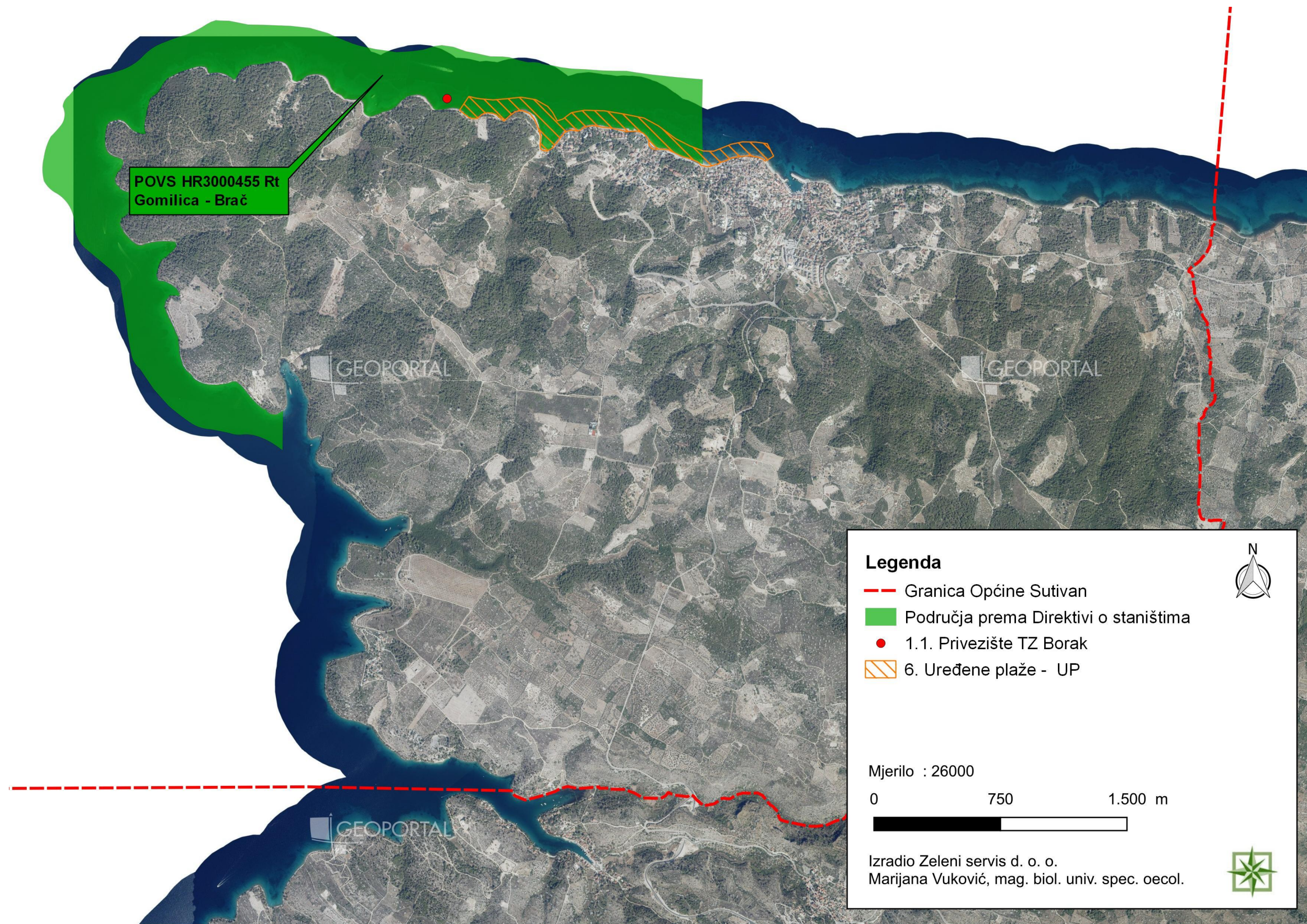
Opis kratica korištenih u tablicama:

* - prioritetne vrste.

---

⁷ Dokument s naznačenim izmjenama i obrazloženjima izmjena koji se nastavlja na ranije isporučene dokumente s prijedlogom revidirane Nacionalne klasifikacije morskih staništa i s usklađenim ključem prema EUNIS klasifikaciji za staništa na području obalnog mora RH, dio projekta Kartiranje obalnih i pridnenih morskih staništa na području Jadranskog mora pod nacionalnom jurisdikcijom, Oikon d.o.o., Institut za oceanografiju i ribarstvo, Hrvatski geološki institut, Sveučilište u Zagrebu Geodetski fakultet, Institut Ruđer Bošković, listopad 2023., godine

⁸ <https://interni.biportal.hr/ekomreza/natura/report/site?site-code=HR3000455>; pristup: ožujak, 2026.

Slika 1. 1 - 2 Kartografski prikaz aktivnosti planirane II. ID PPUO Sutivan i UPU Vičja Luka unutar POVS područja POVS HR3000455 Rt Gomilica - Brač (Zeleni servis d. o. o., 2026.)

1.2 Opis mogućih značajnih utjecaja provedbe II. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Sutivan i Urbanističkog plana uređenja Vičja Luka na ciljne vrste i ciljne stanišne tipove područja ekološke mreže

Procjena utjecaja na ciljeve očuvanja te cjelovitost područja EM RH provedena je sukladno Prilogu I. Smjernica za ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu⁹.

Sukladno smjernicama, Ovlaštenik, uz navedeni raspon ocjena iz Smjernica, koristiti će i znak „?“ kod onih aktivnosti kod kojih nije moguće odrediti ocjenu značaja utjecaja, obzirom na manjak informacija o tehničkim karakteristikama zahvata ili točnu lokaciju predviđenih aktivnosti.

Tablica 1. 2 - 1 Raspon ocjena za procjenu stupnja utjecaja na ekološku mrežu

Značajnost utjecaja	Opis
-2 Vjerojatnost značajnog negativnog utjecaja	Značajan negativan utjecaj. Isključuje provedbu SPP. Značajno uznemiravanje ili destruktivan utjecaj na stanište ili populaciju vrsta ili njihova znatnog dijela, značajno uznemiravanje ekoloških zahtjeva staništa ili vrsta, značajan utjecaj na stanište ili prirodan razvoj vrsta. Ove utjecaje je potrebno umanjiti mjerama ublažavanja ispod razine značajnosti, a ukoliko to nije moguće element s ocjenom -2 potrebno je ukloniti iz SPP.
-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja	Ograničen/umjeren/neznatan negativan utjecaj. Provedba SPP nije isključena. Umjeren problematičan utjecaj na stanište ili populaciju vrsta, umjeren narušavanje ekoloških uvjeta potrebnih za očuvanje staništa ili vrsta, marginalni utjecaj na stanište ili prirodni razvoj vrsta. Moguće ga je ublažiti ili ukloniti odgovarajućim mjerama ublažavanja, no njihovo propisivanje nije obvezno vezano uz glavnu ocjenu.
0 Vjerojatno nema utjecaja	SPP ne pokazuje vidljive utjecaje.
? Ocjena značaja nije moguća	Zbog nedostatka informacija o planiranoj aktivnosti nije moguće donošenje prave ocjene.
+1 Vjerojatnost umjerenog pozitivnog utjecaja	Umjeren povoljan utjecaj na stanište ili populaciju vrsta, umjeren poboljšanje ekoloških zahtjeva staništa ili vrste, umjeren povoljan utjecaj na stanište ili prirodni razvoj vrsta.
+2 Vjerojatnost značajno pozitivnog utjecaja	Značajan povoljan utjecaj na stanište ili populaciju vrsta, značajno poboljšanje ekoloških zahtjeva staništa ili vrste, značajan povoljan utjecaj na stanište ili prirodni razvoj vrsta.

⁹ HAOP, Zagreb, lipanj, 2014.: <http://www.haop.hr/sites/default/files/uploads/publications/2017-12/Prilog%201%20Smjernice%20za%20ocjenu%20prihvatljivosti%20za%20ekolo%C5%A1ku%20mre%C5%BEu.pdf>

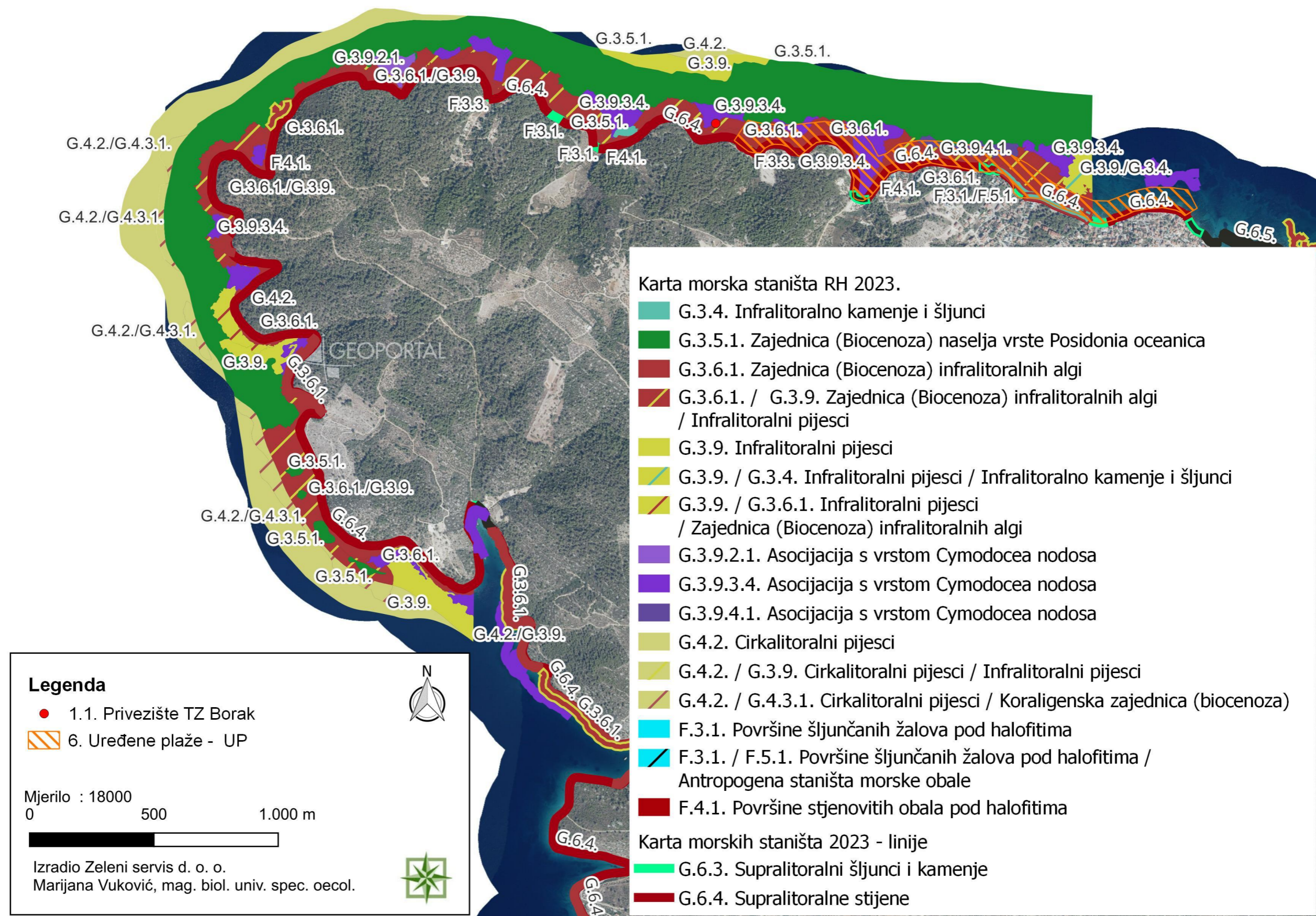
Procjena, u nastavku, odnosi se na aktivnosti predmetnih II. ID PPUO Sutivan. Neke od aktivnosti se nalaze na području ekološke mreže, području očuvanja značajnom za vrste i stanišne tipove POVS HR3000455 Rt Gomilica - Brač dok neke svojim karakterom i dometom mogu utjecati na ciljeve očuvanja područja ekološke mreže POVS HR3000455 Rt Gomilica - Brač.

1.	Privezišta
1.1.	Privezište TZ Borak - procijenjeno
1.2.	Privezište TZ Golo brdo - izvan EM
1.3.	Privezište Junče ravan 1 - izvan EM
1.4.	Privezište Junče ravan 2 - izvan EM
2.	Područja moguće izgradnje građevina u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti - izvan EM
3.	Korekcije granica GP-ja
3.1.	Korekcija granica GP-ja Vičja luka - izvan EM
3.2.	Korekcije GP-ja uslijed korištenja novih katastarskih podloga - izvan EM
4.	Nova trasa pristupne prometnice GP-ju Vičja luka - izvan EM
5.	Pomoćne građevine - bazeni - nije procijenjeno
6.	Uređene plaže - UP
6.1.	Uređene plaže - UP - procijenjeno
6.2.	Uređene plaže - UP - izvan EM
6.3.	Uređene plaže - UP - izvan EM
7.	Luka nautičkog turizma LN (300 vezova) - izvan EM
8.	Redefiniranje i dopuna odredbi za provođenje - nije procijenjeno
9.	Ostale manje tekstualne i grafičke korekcije plana - nije procijenjeno

U QGIS programu izračunate su površine trajnih zauzeća ciljnih stanišnih tipova tijekom građenja i korištenja aktivnosti planiranih II. ID PPUO Sutivan. Na slici u nastavku i u tablici prikazane su površine zauzeća stanišnih tipova morskog dna i obale prema dostupnim podacima iz Karte morskih staništa RH 2023. godine¹⁰.

---

¹⁰ <https://biportal.hr/gis/>

Slika 1. 2 - 1 Kartografski prikaz obuhvata II. ID PPUO Sutivan u odnosu na Karti morskih staništa 2023. (Zeleni servis d. o. o., 2026.)

Tablica 1. 2 - 2 Prikaz površina zauzeća ciljnih stanišnih tipova POVS HR3000455 Rt Gomilica - Brač prema dostupnim podacima

Aktivnost	Karta morskih staništa 2023.		Ciljevi očuvanja		
	NKS	površina (ha)	Ukupna površina ciljnog stanišnog tipa (ha) prema SDF ¹¹	Ukupna površina ciljnog stanišnog tipa (ha) prema karti morskih staništa 2023. ¹²	Postotak zauzeća ciljnog stanišnog tipa / %
1.1. Privezište TZ Borak	G.3.6.1. Zajednica (Biocenoza) infralitoralnih algi ¹³ G.6.4. Supralitoralne stijene	Nije moguće definirati	67 ha 1170 Grebeni	53,1 ha 1170 Grebeni	?
6.1. Uređene plaže - UP	G.3.6.1. Zajednica (Biocenoza) infralitoralnih algi ¹³ G.6.4. Supralitoralne stijene	14,2 ha	67 ha 1170 Grebeni	53,1 ha 1170 Grebeni	26,7 %
	G.3.5.1. Zajednica (Biocenoza) naselja vrste <i>Posidonia oceanica</i>	0,17	67 ha 1120* Naselja posidonije (<i>Posidonium oceanicae</i>)	80,82 ha 1120* Naselja posidonije (<i>Posidonium oceanicae</i>)	0,21 %

¹¹ <https://interni.bioportal.hr/ekomreza/natura/report/site?site-code=HR3000455>; pristup: ožujak, 2026.

¹² <https://bioportal.hr/gis/>

¹³ Pojedinačni ili kombinaciji sa stanišnim tipom G.3.9. Infralitoralni pijesci

1.2.1 Vjerojatnost, trajanje, učestalost, jačina i priroda mogućih pojedinačnih utjecaja provedbe II. ID PPU Općine Sutivan i UPU-a Vičja Luka na ekološku mrežu

U nastavku će se analizirati zauzeće ciljnih stanišnih tipova od strane planiranih aktivnosti u skladu sa dostupnim podacima.

POVS HR3000455 Rt Gomilica - Brač (190 ha)		
Ciljni stanišni tip/ciljna vrsta	Opis utjecaja / površina prenamjene ciljnog stanišnog tipa	Ocjena utjecaja
<p>1170 Grebeni Površina ciljnog stanišnog tipa prema SDF izvješću¹⁴: 67 ha</p>	<p>Prema Karti morskih staništa iz 2023. u obuhvatu POVS područja HR3000455 Rt Gomilica - Brač, na stanišnim tipovima NKS kôd G.3.6.1. Zajednica (Biocenoza) infralitoralnih algi te NKS kôd G.3.6.1. / G.3.9. Zajednica (Biocenoza) infralitoralnih algi / Infralitoralni pijesci (kao dio ciljnog stanišnog tipa 1170 Grebeni) planirane su aktivnosti: 1.1. Privezište TZ Borak, 5. Pomoćne građevine - bazeni (ispusti eventualno planiranih bazena) te 6.1. Uređene plaže - UP.</p> <p>Obzirom da točne lokacije za aktivnosti 1.1. i 5. nisu definirane, zauzeće ciljnog stanišnog tipa nije moguće definirati.</p> <p>Prema članku 10. Odredbi za provođenje, <i>unutar građevinskog područja naselja omogućava se izgradnja pomoćnih građevina s prostorima za rad i poslovne sadržaje, garaže, bazeni i druge pomoćne prostorije. Bazeni kao pomoćne građevine se mogu graditi do veličine 100 m².</i> Prema članku 20. Odredbi za provođenje <i>izvan građevinskog područja izvan ZOP-a mogu se graditi zgrade za potrebe seoskog turizma, prijavljenog obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva i pružanje ugostiteljskih i turističkih usluga u seoskom domaćinstvu, obrta registriranog za obavljanje poljoprivrede ili pravne osobe registrirane za obavljanje poljoprivrede (pomoćne 100 m²).</i> Prema članku 23. Odredbi za provođenje, <i>Unutar zona ugostiteljsko-turističke namjene (T) mogu se graditi slijedeći komercijalni turistički kapaciteti: hoteli, turistička naselja, turističke vile, pansioni, apart-hoteli i drugi tipovi smještajnih objekata, kao prateći kapaciteti, prateći ugostiteljski, športsko rekreacijski, zdravstveni, kulturni, zabavni i slični sadržaji. Otpadne vode tih zona ne mogu se tretirati septičkim jamama i direktnim ispuštima u more, već se mora riješiti zatvorenim kanalizacijskim sustavom sa pročišćivanjem.</i></p> <p>Obzirom da se obuhvat POVS područja nalazi uz granicu građevinskog područja naselja, uz neke od širenja područja moguće izgradnje građevina u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti te planiranu TZ Borak, može se očekivati da će se bazenske vode ispuštati direktno</p>	<p align="center">-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja</p>

¹⁴ <https://interni.bioportal.hr/ekomreza/natura/report/site?site-code=HR3000455>; pristup: ožujak, 2026.

	<p>u more unutar POVS područja. Postavljanje ispusta unutar POVS područja doći će do zauzimanja određenih površina ciljnog stanišnog tipa 1170 Grebeni od strane cijevi ispusta. Također, u slučaju ispuštanja bazenskih voda direktno u more, doći će do onečišćenja klorom, koji bi završavao direktno u moru te negativni utjecaji na salinitet. Obzirom na navedeno, predviđena je mjera ublažavanja koja je obavezujuća: <i>Bazenske vode (i vode od čišćenja bazenske tehnike) potrebno je zbrinjavati putem sustava javne odvodnje sanitarnih otpadnih voda ili ostalih zakonskih načina (interni odvodni sustavi koji sanitarne otpadne vode preko pročištača otpadnih voda upuštaju u upojne bunare)</i>. Predmetno je navedeno u članku 38. Odredbi za provođenje. Na takav način neće doći do zauzeća ciljnog stanišnog tipa 1170 Grebeni od strane ispusta bazenskih voda u more, kao ni utjecaj na kakvoću morske vode i posljedično na stanje biocenoza predmetnog stanišnog tipa.</p> <p>Prema članku 29. Odredbi za provođenje, <i>planira se privezište u turističkoj zoni Borak</i>. Za gradnju luka i drugih zahvata na moru (akvatorij) nije određena veličina zahvata, već je simbolom naznačeno područje u grafičkom dijelu elaborata Prostornog plana, kartografski prikaz broj 1. Korištenje i namjena površina. Prema Odredbama za provođenje: <i>Privezište se gradi unutar obuhvata izdvojenog građevinskog područja turističkih zona s kojom čini jedinstvenu prostorno-funkcionalnu cjelinu. Privezište je potrebno graditi na način da se u najvećoj mjeri sačuva postojeća kvaliteta obale i mora, što znači da se ne dozvoljava veća promjena obalne linije nasipavanjem mora i otkopavanjem obale</i>.</p> <p>Obzirom na navedeno, u ovoj fazi nije moguće točno izračunati površinu zauzeća ciljnog stanišnog tipa 1170 Grebeni od strane planiranog privezišta 1.1. TZ Borak. Kako bi se umanjio utjecaj uslijed trajnog zauzeća većih površina ciljnog stanišnog tipa, potrebno je predvidjeti privezišta pontonskog tipa koji će osigurati slobodnu cirkulaciju mora unutar akvatorija, a trajno zauzeće staništa morskog bentosa (NKS kôd G.3.6.1. Zajednica (Biocenoza) infralitoralnih algi kao dio ciljnog stanišnog tipa 1170 Grebeni) će biti ograničeno samo na sidrene elemente. Također, privezište je potrebno planirati na način da bude mostom povezano sa kopnom, čime će doći do minimalnog zauzeća staništa morske obale (NKS kôd G.6.4. Supralitoralne stijene kao dio ciljnog stanišnog tipa 1170 Grebeni). Na takav način osigurati će se sigurno privezište (za potrebe TZ Borak) sa minimalnim zauzećem ciljnog stanišnog tipa 1170 Grebeni.</p> <p>Oblik privezišta, maritimni uvjeti pristupa privezištu, unutrašnja organizacija privezišta i slični tehnički uvjeti će se konačno definirati tehničkom projektnom dokumentacijom na temelju provedenih ciljnih istraživanja propisanih za navedeni zahvat. Stoga se u daljnjoj fazi izrade projektne dokumentacije na razini zahvata, predlaže korištenje ekološki prihvatljivijih rješenja za</p>	
--	---	--

	<p>sidrene sustave na ciljnom stanišnom tipu 1170 Grebeni odnosno koristiti ubušena sidra za kamenitu podlogu.</p> <p>Prema Karti morskih staništa iz 2023. godine obuhvat aktivnosti 6.1. Uređene plaže - UP predviđen je na velikoj površini od 19,05 ha, od čega na 14,2 ha staništa morske obale NKS kôd G.6.4. Supralitoralne stijene i morskog bentosa NKS kôd G.3.6.1. Zajednica (Biocenoza) infralitoralnih algi, kao dio ciljnog stanišnog tipa 1170 Grebeni. Obuhvatom uređene plaže zauzeti će se 21,2 % navedenog ciljnog stanišnog tipa 1170 Grebeni (od ukupno 67 ha unutar predmetnog POVS područja prema podacima iz SDF Izvješća). Prema Karti morskih staništa iz 2023. godine obuhvat aktivnosti 6.1. Uređene plaže - UP predviđen je na površini od 14,2 ha odnosno na 26,7 % od ukupno 53,1 ha stanišnih tipova koji odgovaraju ciljnom stanišnom tipu 1170 Grebeni unutar POVS područja HR3000455 Rt Gomilica - Brač.</p> <p>Obuhvat zone uređene plaže proteže se od postojećeg uskog pojasa obale do cca. 90 m unutar akvatorija. U naravi predviđeno uređenje plaža odnosi se na uski obalni pojas. Obzirom na navedeno, površina zauzeća ciljnog stanišnog tipa biti će znatno manja.</p> <p>Prema članku 25. Odredbi za provođenje, <i>Planom su određene kupališne zone - uređene plaže i to pojas uz obalnu crtu unutar građevinskih područja, a izvan obuhvata luka. U kupališnim zonama - uređenim plažama mogu se uređivati površine i postavljati rekviziti i oprema u funkciji kupanja. Površine za uređene plaže zona UP se određuje kao uređene morske plaže s visokim stupnjem očuvanosti prirodnih obilježja. Kopneni prostor neposredno povezan s morem treba biti uređen i infrastrukturno opremljen. Može sadržavati tuševe, kabine za presvlačenje, sanitarne prostore, sunčališta, prostore za usluživanje hrane i pića, iznajmljivanje naprava za sportove na moru i sl.</i></p> <p>Predviđena je mjera ublažavanja, koja je navedena također u članku 25. Odredbi za provođenje: <i>Unutar obuhvata ekološke mreže ne dozvoljavaju se intervencije na obalnom rubu u smislu oblikovanja plaže kao što su nasipavanje i prihranjivanje šljunkom, pijeskom i slično odnosno drugo održavanje nasipa šljunka kao što je uređenje platoa, sunčališta i molova (za privez i ulazak) te zaštita plaža izgradnjom manjih pera.</i></p> <p>Obzirom na rasprostranjenost ciljnog stanišnog tipa 1170 Grebeni (odnosno stanišnih tipova koji odgovaraju ciljnom stanišnom tipu 1170 Grebeni) unutar POVS područja HR3000455 Rt Gomilica - Brač, možemo zaključiti da realizacijom planiranih aktivnosti neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ciljni stanišni tip 1170 Grebeni i cjelovitost navedenog područja EM.</p>	
--	--	--

<p>1120* Naselja posidonije (Posidonium oceanicae) Površina ciljnog stanišnog tipa prema SDF izvješću: 67 ha</p>	<p>Prema Karti morskih staništa iz 2023. u obuhvatu POVS područja HR3000455 Rt Gomilica - Brač, na stanišnom tipu NKS kôd G.3.5.1. Zajednica (Biocenoza) naselja vrste <i>Posidonia oceanica</i> (kao dio ciljnog stanišnog tipa 1120* Naselja posidonije (<i>Posidonium oceanicae</i>)) planirana je aktivnost 6.1. Uređena plaža - UP. Obuhvat aktivnosti 6.1. Uređene plaže - UP predviđen je na velikoj površini od 19,05 ha, od čega 0,17 ha na ciljnom stanišnom tipu 1120* Naselja posidonije (<i>Posidonium oceanicae</i>) čime će se zauzeti će se 0,25 % navedenog ciljnog stanišnog tipa (od ukupno 67 ha unutar predmetnog POVS područja prema podacima iz SDF Izvješća) odnosno zauzelo bi se 0,215 % ciljnog stanišnog tipa 1120* Naselja posidonije (<i>Posidonium oceanicae</i>) od oko 80,82 ha stanišnog tipa NKS kôd G.3.5.1. Zajednica (Biocenoza) naselja vrste <i>Posidonia oceanica</i> (kao dio ciljnog stanišnog tipa 1120* Naselja posidonije (<i>Posidonium oceanicae</i>)) unutar POVS područja HR3000455 Rt Gomilica - Brač prema podacima iz Karte morskih staništa 2023.</p> <p>Obuhvat zone uređene plaže proteže se od postojećeg uskog pojasa obale do cca. 90 m unutar akvatorija. U naravi predviđeno uređenje plaža odnosi se na uski obalni pojas. Obzirom na navedeno, u naravi do zauzeća površina ciljnog stanišnog tipa 1120* Naselja posidonije (<i>Posidonium oceanicae</i>) neće uopće doći.</p> <p>Kako bi se spriječio eventualni negativan utjecaj, Glavnom ocjenom definirana je sljedeća mjera ublažavanja koja je obavezujuća i navedena u članku 25. Odredbi za provođenje: <i>Unutar obuhvata ekološke mreže ne dozvoljavaju se intervencije na obalnom rubu u smislu oblikovanja plaže kao što su nasipavanje i prihranjivanje šljunkom, pijeskom i slično odnosno drugo održavanje nasipa šljunka kao što je uređenje platoa, sunčališta i molova (za privez i ulazak) te zaštita plaža izgradnjom manjih pera.</i></p> <p>Iako točne lokacije za aktivnosti 1.1. Privezište TZ Borak i 5. Pomoćne građevine - bazeni (ispusti eventualno planiranih bazena) nisu definirane, obzirom na Karti morskih staništa RH 2023., ne očekuje se utjecaj uslijed zauzeća ciljnog stanišnog tipa 1120* Naselja posidonije (<i>Posidonium oceanicae</i>).</p> <p>Prema članku 10. Odredbi za provođenje, <i>unutar građevinskog područja naselja omogućava se izgradnja pomoćnih građevina s prostorima za rad i poslovne sadržaje, garaže, bazeni i druge pomoćne prostorije. Bazeni kao pomoćne građevine se mogu graditi do veličine 100 m².</i> Prema članku 20. Odredbi za provođenje <i>izvan građevinskog područja izvan ZOP-a mogu se graditi zgrade za potrebe seoskog turizma, prijavljenog obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva i pružanje ugostiteljskih i turističkih usluga u seoskom domaćinstvu, obrta registriranog za</i></p>	<p>0 Vjerojatno nema utjecaja</p>
--	--	---

	<p><i>obavljanje poljoprivrede ili pravne osobe registrirane za obavljanje poljoprivrede (pomoćne 100 m²). Prema članku 23. Odredbi za provođenje, Unutar zona ugostiteljsko-turističke namjene (T) mogu se graditi sljedeći komercijalni turistički kapaciteti: hoteli (T1), turistička naselja (T2), turističke vile, pansioni, aparthoteli i drugi tipovi smještajnih objekata, kao prateći kapaciteti, prateći ugostiteljski, športsko rekreacijski, zdravstveni, kulturni, zabavni i slični sadržaji.</i></p> <p>U slučaju ispuštanja bazenskih voda direktno u more, vjerojatno bi nastali negativni utjecaji, zbog onečišćenja bazenskih voda klorom te negativni utjecaji na salinitet. Smanjenjem saliniteta, uslijed dotoka bazenskih voda, očekuje se negativan utjecaj na ciljni stanišni tip 1120* Naselja posidonije (<i>Posidonium oceanicae</i>). Kako bi se spriječio eventualni negativan utjecaj, Glavnom ocjenom definirana je sljedeća mjera ublažavanja koja je obavezujuća i navedena u članku 38. Odredbi za provođenje; <i>Bazenske vode (i vode od čišćenja bazenske tehnike) potrebno je zbrinjavati putem sustava javne odvodnje sanitarnih otpadnih voda ili ostalih zakonskih načina (interni odvodni sustavi koji sanitarne otpadne vode preko pročistača otpadnih voda upuštaju u upojne bunare).</i></p>	
<p>Zaključak:</p> <p>Obzirom na rasprostranjenost ciljnih stanišnih tipova 1170 i 1120* (odnosno stanišnih tipova koji odgovaraju ciljnim stanišnim tipovima 1170 Grebeni i 1120* Naselja posidonije (<i>Posidonium oceanicae</i>)) u obuhvatu POVS područja HR3000455 Rt Gomilica - Brač, možemo zaključiti da realizacijom planiranih aktivnosti neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ciljne stanišne tipove 1170 Grebeni i 1120* Naselja posidonije (<i>Posidonium oceanicae</i>) te cjelovitost područja EM.</p>		

2 Kumulativni utjecaji

Kumulativni utjecaj na POVS HR3000455 Rt Gomilica - Brač razmatran je za sve aktivnosti planirane II. ID PPUO Sutivan i za druge postojeće i/ili planirane istovjetne sadržaje prema Prostornom planu Splitsko-dalmatinske županije („Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije“, broj 1/03, 8/04 (stavljanje izvan snage odredbe), 5/05 (usklađenje s Uredbom o ZOP-u), 5/06 (ispravak usklađenja s Uredbom o ZOP-u), 13/07, 9/13, 147/15 (rješenja o ispravcima grešaka), 154/21, 170/21 (pročišćeni tekst)) i Prostornom plan uređenja Općine Sutivan („Službeni glasnik Općine Sutivan“, broj 7/06, 3/14 (ciljane), 3/17, 2/19 (ispravak greške)) te za zahvate odobrene od strane Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije (i Splitsko-dalmatinske županije).

Područje obuhvata dijela aktivnosti II. ID PPUO Sutivan se nalaze na području ekološke mreže, sukladno Karti ekološke mreže RH i to na Području očuvanja značajnom za vrste i stanišne tipove POVS HR3000455 Rt Gomilica - Brač, kao i drugi dijelovi općine Sutivan.

Prema članku 52. PP SDŽ na području općine Sutivan od prometnih građevina i površina državnog značaja na području općine Sutivan planirana je luka nautičkog turizma (preko 200 vezova) Sutivan.

Prema članku 64. PP SDŽ na području općine Sutivan nalaze se izdvojena građevinska područja (izvan naselja) ugostiteljsko-turističke namjene:

UNUTAR PROSTORA OGRANIČENJA							
REDNI BROJ	GRAD/OPĆINA	ASELJE	NAZIV	MAX. POVRŠINA (ha)	MAX. KAPACITET	VRSTA	IZGRAĐENO/NEIZGRAĐENO
80.	SUTIVAN	SUTIVAN	BORAK	12,10	750	T	Neizgrađena
81.			GOLO BRDO	18,50	1000	T	Neizgrađena
82.			JUNČE RAVAN 1	31,20	2500	T	Neizgrađena
83.			JUNČE RAVAN 2	12,70	800	T	Neizgrađena
84.			OBLUČJE	14,70	800	T	Neizgrađena
85.			SPILA	6,10	600	T	Neizgrađena
86.			TIHA MALA	2,40	100	T	Izgrađena

Prema članku 67. PP SDŽ unutar *izdvojenih građevinskih područja izvan naselja ugostiteljsko-turističke namjene u prostoru ograničenja, mogu se graditi: privezišta i uređene plaže.*

Prema članku 85. PP SDŽ na području općine Sutivan nalaze se izdvojena građevinska područja izvan naselja športske namjene planirana za izgradnju otvorenih i zatvorenih športskih terena i pratećih sadržaja:

REDNI BROJ	GRAD/OPĆINA	ASELJE	NAZIV	POVRŠINA (ha)	VRSTA
UNUTAR ZOP-a					
20.	SUTIVAN	SUTIVAN	JUŽNO OD GRGINE LUKE	1,50	R2
21.			JUG	4,30	R3
22.			LIKVA	4,20	R2

Prema članku 129. PP SDŽ na području općine Sutivan nalazi se luka otvorena za javni promet lokalnog značaja Sutivan.

Red. broj	Planirani Značaj	Grad/Općina	Naselje/područje	Postojeće/planirano
66.	L	Sutivan	Sutivan	postojeće

Prema članku 132. PP SDŽ *privezište se može graditi unutar obuhvata izdvojenog građevinskog područja izvan naselja ugostiteljsko-turističke namjene s kojom čini jedinstvenu prostorno-funkcionalnu cjelinu. Broj vezova privezišta iznosi najviše 20 % ukupnog broja smještajnih jedinica, a može zauzimati maksimalno 30% obalne linije izdvojenog građevinskog područja izvan naselja ugostiteljsko-turističke namjene. Privezište je potrebno graditi na način da se u najvećoj mogućoj mjeri sačuva postojeća kvaliteta obale i mora, što znači da se ne dozvoljava veća promjena obalne linije nasipavanjem mora i otkopavanjem obale.*

Od izdvojenih građevinskih područja (izvan naselja) ugostiteljsko-turističke namjene uz granicu obuhvata POVS-a HR3000455 Rt Gomilica - Brač nalazi se postojeća TZ Bistrica te je planirana TZ Borak, dok se od građevinskih područja izvan naselja športske namjene nalazi R2 Likva (športsko-rekreacijski centar).

Prema članku 15. PPU-a općine Sutivan unutar zona ugostiteljsko turističke namjene, unutar građevinskog područja naselja, hotel (T) *dio između šetnice i mora se uređuje kao plaža uz mogućnost realizacije sunčališta i postave naprava i opreme u funkciji rekreacije i zabave. Sve intervencije moraju voditi računa o očuvanju prirodnih obilježja obale, a u slučaju plaže Bistrica uspostave hidrauličkih uvjeta za održanje plažnog materijala (pera). Moguće su i intervencije na obalnom rubu u smislu gradnje pristana i pontonskog privezišta za sportsko-rekreacijska i druga plovila.*

Turistička zona Bistrica, je namijenjena izgradnji hotela visoke kategorije.

Prema članku 23. PPU-a općine Sutivan ugostiteljsko-turistička - T, izdvojena građevinska područja mogu se graditi slijedeći komercijalni turistički kapaciteti: hoteli, turistička naselja, turističke vile, pansioni, aparthoteli i drugi tipovi smještajnih objekata, kao prateći kapaciteti te prateći ugostiteljski, športsko rekreacijski, zdravstveni, kulturni, zabavni i slični sadržaji. *Unutar novih turističkih zona (turističkih naselja) kao posebne vrste turističke izgradnje na površinama izvan naselja, ukoliko postoje prostorni i prirodni uvjeti, u sklopu tih turističkih naselja može se planirati izgradnja manjeg priveza za brodove ili sidrišta, pri čemu se mora sačuvati postojeća kvaliteta obale i mora.*

Prema članku 29. u obuhvatu PPU-a općine Sutivan nalazi se morska luka otvorena za javni promet lokalnog značaja (za koju se planira proširenje, uređenje i dogradnja luke Sutivan u funkciji bolje zaštite lučkog akvatorija i omogućavanja kvalitetnijeg organiziranja javnog prometa), luka nautičkog turizma - Grgina luka (građevina od važnosti za državu), privezišta u turističkoj zoni Borak, Junče ravan 1, Junče ravan 2, Golo brdo i u uvali Stiniva te sidrišta u Stipanskoj i Stinivi.

Privezište se gradi unutar obuhvata izdvojenog građevinskog područja turističkih zona s kojom čini jedinstvenu prostorno-funkcionalnu cjelinu. Ugostiteljski sadržaji ne mogu se graditi u obuhvatu ovih privezišta.

Privezište je potrebno graditi na način da se u najvećoj mjeri sačuva postojeća kvaliteta obale i mora, što znači da se ne dozvoljava veća promjena obalne linije nasipavanjem mora i otkopavanjem obale.

U svrhu očuvanja ciljnog stanišnog tipa 1170 Grebeni, na dijelovima očuvane morske obale u okviru obuhvata turističkih zona u ZOP-u, privezišta planirati bez implementacije čvrstih i konačnih gradnji u more uz primjenu okolišno prihvatljivijih rješenja: pontonske platforme, ubušena sidra za kamenitu podlogu i drugi načini kojima se izbjegava oštećenje morskog dna. Radi zaštite ciljnog stanišnog tipa 1120* Naselja posidonije te sprječavanja unosa alohtonih invazivnih vrsta, zabranjuje se sidrenje vlastitim sidrima plovilima izvan prostora uređenih luka, privezišta i sidrišta.

Od navedenih sadržaja iz prostorno-planske dokumentacije, za procjenu utjecaja na ciljeve čuvanja i cjelovitost POVS područja HR3000455 Rt Gomilica - Brač relevantne su i aktivnosti izvan obuhvata ekološke mreže koji svoje namjenom i obuhvatom mogu doprinijeti negativnom utjecaju na ciljeve očuvanja predmetne ekološke mreže. Luke nautičkog turizma državnog značaja su luke sa više od 200 vezova, čija realizacija rezultira povećanjem prometovanja plovilima te može doprinijeti širenju invazivnih i stranih vrsta čime dolazi do degradacije i gubitka prirodnih morskih stanišnih tipova. Predmetnim II. ID PPU Općine Sutivan (nakon povedene javne rasprave i na prijedlog općine Sutivan) predlaže se kapacitet LNT Sutivan odnosno Grgina luka do najviše 300 vezova. Položaj planirane LNT se izmjestio iz luke otvorene za javni promet lokalnog značaja Sutivan prema istoku, do TZ Grgina luka (obaveza izrade Urbanističkog plana uređenja za Turističku zonu Grgina luka s lukom nautičkog turizma). Planirana LNT traži prostornu i maritimnu analizu, nakon koje će se definirati njen točan položaj i sami kapacitet. Kako bi se smanjio obuhvat akvatorija potrebnog za gradnju luke nautičkog turizma i smanjio utjecaj na staništa morske obale i morskog bentosa potrebno je provesti detaljne prostorne i maritimne analize te analizu isplativosti. Obzirom da je lokacija planirane LNT udaljena 1,85 km od obuhvata POVS područja HR3000455 Rt Gomilica - Brač, doprinos kumulativnom utjecaju se isključuje.

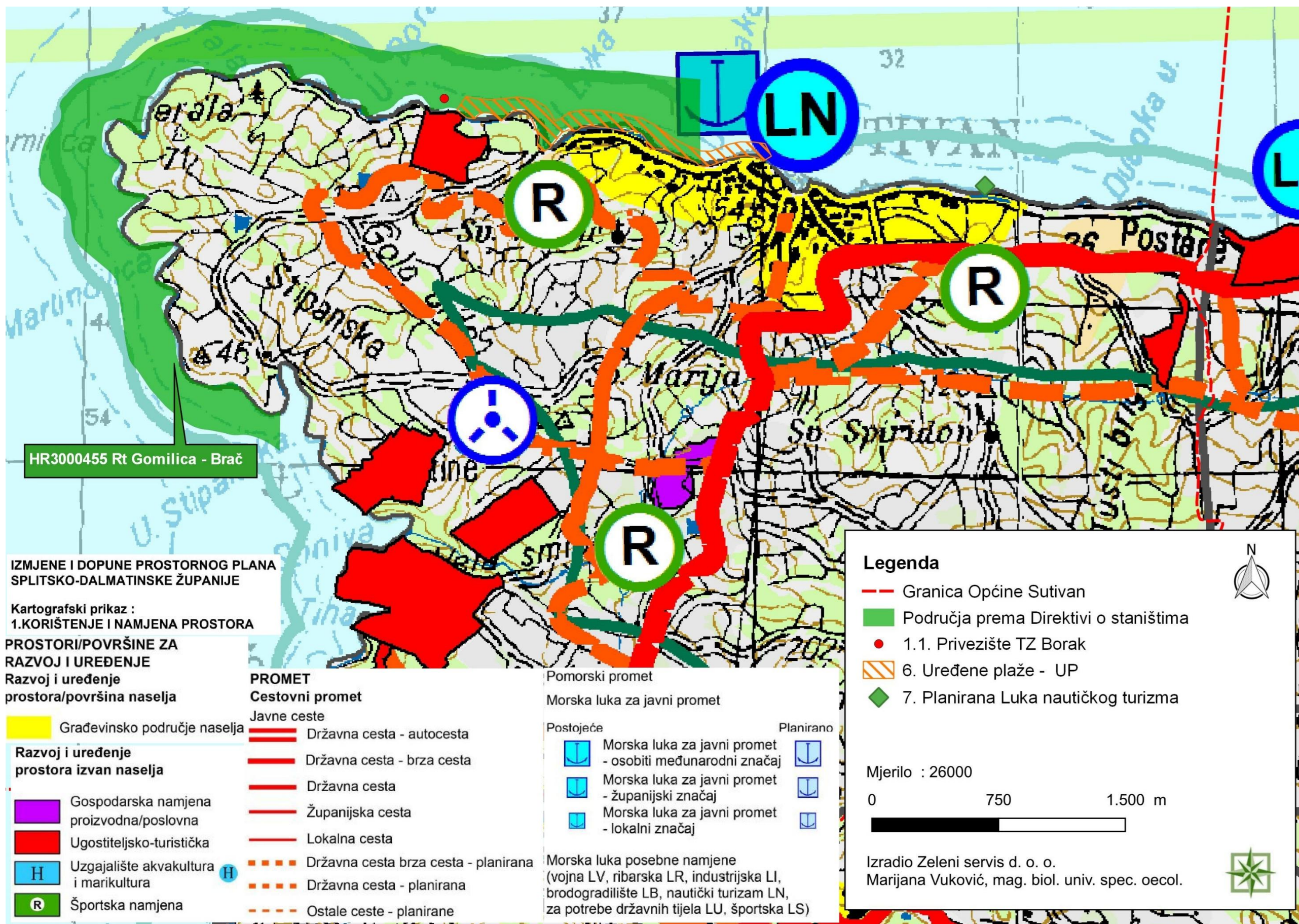
Prema novoj Karti morskih staništa RH 2023. predviđena lokacija LNT nalazi na stanišnim tipovima G.3.6.1. Zajednica (Biocenoza) infralitoralnih algi i G.3.9.4.1. Asocijacija s vrstom *Cymodocea nodosa* stoga je potrebno prilikom izrade projektne dokumentacije predvidjeti projektna rješenja prihvatljiva za navedena staništa kako bi se utjecaj umanjio na najmanju moguću mjeru. Također, zahvat uređenja privezišta i/ili luka nautičkog turizma predstavljaju minimalnu intervenciju u morskome okolišu u odnosu na korist koja se postiže realizacijom istih. Kako bi se izbjeglo oštećenje staništa zaštićenih organizama (livade posidonije, staništa školjke periske...) poželjna je instalacija trajnih sidrišta, privezišta i luka nautičkog turizma čiji je utjecaj na okolinu značajnije manji u odnosu na divlja sidrenja plovila i moguće ih je predvidjeti raznim tehnološkim rješenjima. Na takav način osigurava se trajna zaštita staništa od devastacije brodskim sidrenim sustavom (uslijed stihijskog i nekontroliranog sidrenja plovila po prirodnim uvala), što dugoročno dovodi do oporavka degradiranih staništa te prevenira širenje invazivnih vrsta putem brodskog sidra.

Prema PPUO Sutivan i Kartografskom prikazu 2.4. Komunalni infrastrukturni sustavi - odvodnja otpadnih voda na području općine Sutivan, *otpadne vode se posebnim sustavom kanala sakupljaju na CS2-uređaj putem koje se tlače u podmorski ispušt. Prijemnik pročišćenih voda je Brački kanal koji je svrstan u manje osjetljivo područje u odnosu na eutrofikaciju. Zbog korištenja obalnog mora za kupanje i rekreaciju, ispuštanje pročišćenih voda mora biti putem dugog podmorskog ispusta koji garantira propisani bakteriološki standard mora. Dugoročno će*

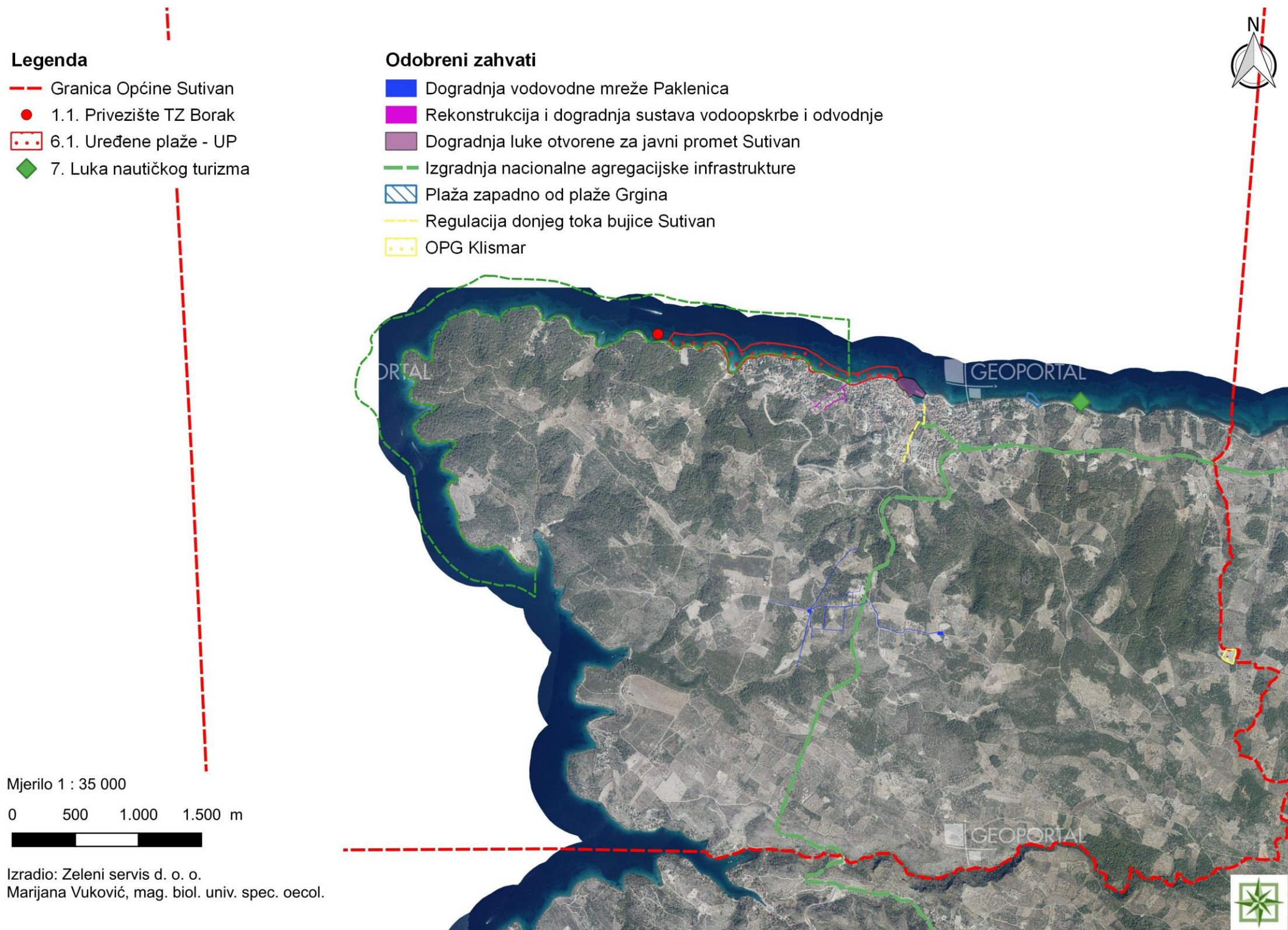
biti potrebno izgraditi novi uređaj razine I stupnja čišćenja. Sadašnja lokacija u sklopu CS2, zbog ograničenog prostora i blizine stambenih zona nije povoljna za daljnja proširenja i smještaj uređaja. Nova lokacija uređaja predviđena je na kraju udoline Majakovac na koti od oko 20 m nad morem.

Prema podacima dostavljenim od strane Hrvatskog hidrografskog instituta, postojeći ispust dug je 980 m, dok se pročišćene otpadne vode ispuštaju na dubini od 36,8 m. Predmetni ispust se nalazi izvan obuhvata POVS područja HR3000455 Rt Gomilica - Brač.

Prema kartografskom prikazu 2.4. Komunalni infrastrukturni sustavi - odvodnja otpadnih voda II. ID PPUO Sutivan podmorski ispust u uvali Borak je predviđen unutra obuhvata POVS područja HR3000455 Rt Gomilica - Brač.

Slika 2 - 1 Izvod iz kartografskog prikaza 1. Korištenja i namjena prostora PP SDŽ u obuhvatu POVS područja HR3000455 Rt Gomilica - Brač (modificirao Zeleni servis d. o. o., 2026.)

Slika 2 - 2 II. ID PPUO Sutivan u obuhvatu POVS područja HR3000455 Rt Gomilica - Brač te odobreni zahvati (modificirao Zeleni servis d. o. o., 2026.)

2.1 Kumulativni utjecaji aktivnosti planiranih II. ID PPU Općine Sutivan i UPU-a Vičja Luka u odnosu na aktivnosti iz važećeg PPUO Sutivan i planiranih zahvata, odnosno odobrenih od strane Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije na ciljne stanišne tipove POVS-a područja

Analizirani su mogući kumulativni utjecaji aktivnosti planiranih II. ID PPUO Sutivan s postojećim i realiziranim te planiranim istovjetnim aktivnostima iz važećeg PPUO Sutivan, kroz opis postojećeg stanja okoliša te usporedbom kartografskog prikaza 1. Korištenje i namjena površina PPUO Sutivan („Službeni glasnik Općine Sutivan“, broj 7/06, 3/14 (ciljane), 3/17, 2/19 (ispravak greške)) s važećim Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije („Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije“, broj 1/03, 8/04 (stavljanje izvan snage odredbe), 05/05 (usklađenje s Uredbom o ZOP-u), 5/06 (ispravak usklađenja s Uredbom o ZOP-u), 13/07, 9/13, 147/15 (rješenja o ispravcima grešaka), 154/21, 170/21 (pročišćeni tekst)).

Vjerojatnost nastanka kumulativnih utjecaja na ciljne stanišne tipove unutar POVS-a HR3000455 Rt Gomilica - Brač provedbom aktivnosti unutar obuhvata II. ID PPU Općine Sutivan u odnosu na istovjetne postojeće i planirane aktivnosti sukladno Odredbama za provođenje i kartografskim prikazima; 1. Korištenje i namjena prostora PP SDŽ te 1. Korištenje i namjena površina PPUO Sutivan

Prema kartografskom prikazu 2.4. Komunalni infrastrukturni sustavi - odvodnja otpadnih voda II. ID PPU Općine Sutivan podmorski ispust u uvali Borak je predviđen unutra obuhvata POVS područja HR3000455 Rt Gomilica - Brač. Ispust je predviđen dijelom svoje duljine (cca. 300 m) unutar POVS područja čime će doći do zauzeća ciljnih stanišnih tipova i doprinijeti će kumulativnom utjecaj koji se ne može točno kvantificirati. Uzimajući u obzir Kartu morskih staništa RH 2023. ispust prolazi u dužini od 95 m kroz ciljni stanišni tip 1170 Grebeni (prema podacima novog kartiranja ukupna površina ovog stanišnog tipa unutar POVS HR3000455 Rt Gomilica - Brač je oko 53 ha) te u dužini od 185 m kroz stanišni tip 1120* Naselja posidonije (prema podacima novog kartiranja ukupna površina ovog stanišnog tipa unutar POVS HR3000455 Rt Gomilica - Brač je oko 80,82 ha). Obzirom na smještaj difuzora (daleko izvan obuhvata POVS područja) i mali gubitak staništa (pretpostavka promjera cjevovoda od 1 m), doprinos negativnom kumulativnom neće biti značajan.

Od navedenih sadržaja iz prostorno-planske dokumentacije, za procjenu utjecaja na ciljeve čuvanja i cjelovitost POVS područja HR3000455 Rt Gomilica - Brač relevantne su i aktivnosti izvan obuhvata ekološke mreže koji svoje namjenom i obuhvatom mogu doprinijeti negativnom utjecaju na ciljeve očuvanja predmetne ekološke mreže. Luke nautičkog turizma državnog značaja su luke sa više od 200 vezova, čija realizacija rezultira povećanjem prometovanja plovilima te može doprinijeti širenju invazivnih i stranih vrsta čime dolazi do degradacije i gubitka prirodnih morskih stanišnih tipova. Predmetnim II. ID PPU Općine Sutivan (nakon povedene javne rasprave i na prijedlog općine Sutivan) predlaže se kapacitet LNT Sutivan odnosno Grgina luka do najviše 300 vezova. Položaj planirane LNT se izmjestio iz luke otvorene za javni promet lokalnog značaja Sutivan (prema PPUO Sutivan na snazi) prema istoku, do TZ Grgina luka (obaveza izrade Urbanističkog plana uređenja za Turističku zonu Grgina luka s lukom nautičkog turizma). Planirana LNT traži prostornu i maritimnu analizu,

nakon koje će se definirati njen točan položaj i sami kapacitet. Kako bi se smanjio obuhvat akvatorija potrebnog za gradnju luke nautičkog turizma i smanjio utjecaj na staništa morske obale i morskog bentosa potrebno je provesti detaljne prostorne i maritimne analize te analizu isplativosti. Obzirom da je lokacija planirane LNT udaljena 1,85 km od obuhvata POVS područja HR3000455 Rt Gomilica - Brač, doprinos kumulativnom utjecaju se isključuje.

Vjerojatnost nastanka kumulativnih utjecaja na ciljne stanišne tipove unutar POVS-a HR3000455 Rt Gomilica - Brač provedbom aktivnosti unutar obuhvata II. ID PPU Općine Sutivan u odnosu na zahvate odobrene od strane Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije

Na području Općine Sutivan nalazi se nekoliko odobrenih zahvata od strane Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije, međutim niti jedan od odobrenih zahvata ne nalazi se unutar POVS-a HR3000455 Rt Gomilica - Brač.

Za zahvat „Izgradnje nacionalne agregacijske širokopojasne infrastrukture sljedeće generacije i povezivanje ciljanih korisnika unutar tijela javne uprave (javnih korisnika) sa suvremenom elektroničkom komunikacijskom infrastrukturom sljedeće generacije“ proveden je postupak prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu te je izdano Rješenje (KLASA: UP/I 612-07/20-60/36, URBROJ: 517-05-2-2-20-4, dana 15. srpnja 2020. godine) da nije potrebno provesti postupak glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu. Negativni utjecaji na ciljeve očuvanja i cjelovitost POVS-a HR3000455 Rt Gomilica - Brač su isključeni.

Za zahvat „Dogradnja sustava vodoopskrbe Sutivana u predjelu Paklenica, Općina Sutivan, otok Brača“ proveden je postupak ocjene o potrebe procjene utjecaja zahvata na okoliš te izdano Rješenje (KLASA: UP-I-351-03/20-09/151, URBROJ: 517-03-1-2-20-8, dana 28. rujna 2020. godine) da nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš i glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu. Predmetni zahvat nalazi se 1,5 km od granice POVS područja HR3000455 Rt Gomilica - Brač stoga se doprinos kumulativnom utjecaju ne očekuje.

Za zahvat „Rekonstrukcija i dogradnja sustava vodoopskrbe i odvodnje, otok Brač“ proveden je postupak ocjene o potrebe procjene utjecaja zahvata na okoliš te izdano Rješenje (KLASA: UP-I-351-03/22-09/487, URBROJ: 517-05-1-2-23-21, dana 16. svibnja 2023. godine) da nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš i glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu. Iako se predmetni zahvati (vodovod i odvodnja Sutivan) nalaze na maloj udaljenosti od POVS područja HR3000455 Rt Gomilica - Brač, s obzirom na to da navedena područja ekološke mreže predstavljaju morska područja, a zahvati se nalaze na kopnu, kao i da sustav odvodnje pridonosi poboljšanju okolišnih uvjeta podzemnih i površinskih voda, a time indirektno i očuvanosti ciljnih vrsta i staništa, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na POVS HR3000455 Rt Gomilica - Brač te se doprinos negativnom kumulativnom utjecaju ne očekuje.

Za zahvat „Dogradnja luke otvorene za javni promet Sutivan“ proveden je postupak ocjene o potrebe procjene utjecaja zahvata na okoliš te izdano Rješenje (KLASA: UP-I-351-03/23-09/445, URBROJ: 517-05-1-2-24-10, dana 13. ožujka 2024. godine) da nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš, uz primjenu mjera zaštite okoliša te da nije potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu. Predmetni zahvat nalazi se izvan obuhvata POVS-a HR3000455 Rt Gomilica - Brač. Također, u Rješenju se navodi: *Budući da se lokacija zahvata nalazi izvan područja ekološke mreže, provedbom zahvata neće doći do zauzeća ciljnih stanišnih tipova POVS-a HR3000455 Rt Gomilica - Brač, 1120* Naselja posidonije (Posidonion oceanicae) i 1170 Grebeni. S obzirom na navedeno, Prethodnom ocjenom se može isključiti značajan negativan utjecaj zahvata (samostalnih i kumulativnih) na ciljeve očuvanja i cjelovitost navedenog područja ekološke mreže i nije potrebno provesti Glavnu ocjenu.*

Za zahvat „Plaža zapadno od plaže Grgina, Općina Sutivan, Splitsko-dalmatinska županija“ proveden je postupak ocjene o potrebe procjene utjecaja zahvata na okoliš te izdano Rješenje (KLASA: UP/I-351-03/24-09/177, URBROJ: 517-04-1-1-25-13, dana 22. travnja 2024. godine) da nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš, uz primjenu mjera zaštite okoliša te da nije potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu. Predmetni zahvat nalazi se izvan obuhvata POVS-a HR3000455 Rt Gomilica - Brač. Također, u Rješenju se navodi: *Prema Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže („Narodne novine“ broj 80/19, 119/23, 87/25, 123/25), lokacija zahvata nalazi se izvan područja ekološke mreže. S obzirom na to da se najbliže područje ekološke mreže nalazi na udaljenosti od oko 1,5 km od lokacije zahvata i da se doseg mogućih djelovanja zahvata ne preklapa s područjima ekološke mreže, isključena je mogućnost značajnih negativnih utjecaja zahvata (samostalnih i kumulativnih) na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže pa stoga nije potrebno provesti Glavnu ocjenu.*

Za zahvat „Regulacija donjeg toka bujice Sutivan, Općina Sutivan, Splitsko-dalmatinska županija“ proveden je postupak ocjene o potrebe procjene utjecaja zahvata na okoliš te izdano Rješenje (KLASA: UP-I-351-02/24-0002/0009, URBROJ: 2181/1-10/17-24-0010, dana 10. prosinca 2024. godine) da nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš, uz primjenu mjera zaštite okoliša te da nije potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu. Predmetni zahvat nalazi se izvan obuhvata POVS-a HR3000455 Rt Gomilica - Brač. Također, u Rješenju se navodi: *Najbliže područje ekološke mreže je područje značajno za očuvanje ciljnih vrsta i ciljnih stanišnih tipova POVS HR3000455 Rt Gomilica - Brač na cca. 614 m zračne udaljenosti. S obzirom na karakter planiranog zahvata i ciljeve očuvanja najbližeg područja ekološke mreže, utjecaj tijekom izgradnje i korištenja zahvata se ne očekuje.*

Za zahvat „Maslinarska konoba i kušaonica za potrebe OPG KRISMAR, Općina Sutivan, Splitsko-dalmatinska županija“ proveden je postupak ocjene o potrebe procjene utjecaja zahvata na okoliš te izdano Rješenje (KLASA: UP-I-351-02/25-0002/0018, URBROJ: 2181/1-10/17-26-0008, dana 9. siječnja 2026. godine) da nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš, uz primjenu mjera zaštite okoliša te da nije potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu. Predmetni zahvat nalazi se izvan obuhvata POVS-a HR3000455 Rt Gomilica - Brač. S obzirom na karakter planiranog zahvata i ciljeve očuvanja najbližeg područja ekološke mreže, utjecaj tijekom izgradnje i korištenja zahvata se ne očekuje.

3 Prijedlog mjera ublažavanja negativnih utjecaja provedbe II. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Sutivan i Urbanističkog plana uređenja Vičja Luka na ekološku mrežu i program praćenja stanja

Područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (POVS) HR3000455 Rt Gomilica - Brač

Prijedlog mjera ublažavanja definiranih predmetnom Glavnom ocjenom prihvatljivosti za ekološku mrežu:

- Unutar obuhvata ekološke mreže ne dozvoljavaju se intervencije na obalnom rubu u smislu oblikovanja plaže kao što su nasipavanje i prihranjivanje šljunkom, pijeskom i slično odnosno drugo održavanje nasipa šljunka kao što je uređenje platoa, sunčališta i molova (za privez i ulazak) te zaštita plaža izgradnjom manjih pera.
- Sve vode iz bazena (i od čišćenja bazenske tehnike) zbrinjavati putem sustava javne odvodnje sanitarnih otpadnih voda ili ostalih zakonskih načina (interni odvodni sustavi koji sanitarne otpadne vode preko pročištača otpadnih voda upuštaju u upojne bunare).
- Prilikom postavljanja cjevovoda podmorskog ispusta nije dopušteno oštećivanje livada posidonije.
- U svrhu očuvanja ciljnog stanišnog tipa 1170 Grebeni, na dijelovima očuvane morske obale u okviru obuhvata turističkih zona u ZOP-u privezišta, planirati bez implementacije čvrstih i konačnih gradnji u more uz primjenu okolišno prihvatljivijih rješenja (pontonske platforme, ubušena sidra za kamenitu podlogu i drugi načini kojima se izbjegava oštećenje morskog dna).
- Radi zaštite ciljnog stanišnog tipa 1120* Naselja posidonije te sprječavanja unosa alohtonih invazivnih vrsta, zabraniti sidrenje vlastitim sidrima plovilima izvan prostora uređenih luka, privezišta i sidrišta.

Program praćenja stanja:

Temeljem procijenjenih utjecaja planiranih aktivnosti II. ID PPUO Sutivan, na područje EM Područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (POVS) HR3000455 Rt Gomilica - Brač, prema raspoloživoj dokumentaciji o planiranim aktivnostima te prema podacima o rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova područja EM, potreba za monitoringom ciljnih stanišnih tipova definirati će se u postupcima procjene utjecaja na okoliš, na razini zahvata.

4 Zaključak

Obuvat II. ID PPUO Sutivan i UPU Vičja Luka nalazi se, prema Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže („Narodne novine“ broj 80/19, 119/23, 87/25, 123/25), na Području očuvanja značajnom za vrste i stanišne tipove (POVS) HR3000455 Rt Gomilica - Brač.

U postupku Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu procijenjeni su i analizirani mogući negativni pojedinačni i kumulativni utjecaji na ciljeve očuvanja odnosno na ciljne stanišne tipove te cjelovitost područja ekološke mreže, uslijed provedbe II. ID PPUO Sutivan i UPU Vičja Luka te aktivnosti iz važeće prostorno-planske dokumentacije (PP SDŽ i PPUO Sutivan) i zahvata za koje su provedeni postupci procjene/ocjene na prethodno navedenom području ekološke mreže.

Obzirom na rasprostranjenost ciljnih stanišnih tipova 1170 i 1120* (odnosno stanišnih tipova koji odgovaraju ciljnim stanišnim tipovima 1170 Grebeni i 1120* Naselja posidonije (*Posidonium oceanicae*)) u obuhvatu POVS područja HR3000455 Rt Gomilica - Brač, možemo zaključiti da realizacijom planiranih aktivnosti neće doći do značajnog negativnog utjecaja na ciljne stanišne tipove 1170 Grebeni i 1120* Naselja posidonije (*Posidonium oceanicae*) te cjelovitost područja EM.

Temeljem provedene strateške procjene, planirane aktivnosti unutar II. ID PPUO Sutivan i UPU Vičja Luka, smatraju se prihvatljive za ciljne stanišne tipove POVS područja HR3000455 Rt Gomilica - Brač, uz obavezu primjene propisanih mjera ublažavanja.

5 Izvori podataka

Prostorno-planska dokumentacija:

- Prostorni plan Splitsko-dalmatinske županije („Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije“, broj 1/03, 8/04 (stavlanje izvan snage odredbe), 5/05 (usklađenje s Uredbom o ZOP-u), 5/06 (ispravak usklađenja s Uredbom o ZOP-u), 13/07, 9/13, 147/15 (rješenja o ispravicima grešaka), 154/21, 170/21 (pročišćeni tekst))
- Prostorni plan uređenja Općine Sutivan („Službeni glasnik Općine Sutivan“, broj 7/06, 3/14 (ciljane), 3/17, 2/19 (ispravak greške))

Zakonodavni okvir:

- Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže („Narodne novine“ broj 80/19, 119/23, 87/25, 123/25)
- Pravilnik o popisu stanišnih tipova i karti staništa („Narodne novine“, broj 27/21, 101/22)

Izvori za kartografske prikaze:

- Baza podataka Hrvatske agencije za okoliš i prirodu: Vrste, Staništa, Ekološka mreža; <http://www.bioportal.hr/gis/>
- Standardni izvještajni podaci (SDF forms; <http://natura2000.dzpz.hr/>)

Ostalo:

- Smjernice za ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu: HAOP, Zagreb, lipanj, 2014.
- Izvješće: <https://cdr.eionet.europa.eu/hr/eu/art17/envxvqp1g/>
- <http://www.haop.hr/hr/publikacije/prirucnik-za-odredivanje-morskih-stanista-u-hrvatskoj-prema-direktivi-o-stanistima-eu>
- <https://interni.bioportal.hr/ekomreza/natura/report/site?site-code=HR3000455>
- Dokument s naznačenim izmjenama i obrazloženjima izmjena koji se nastavlja na ranije isporučene dokumente s prijedlogom revidirane Nacionalne klasifikacije morskih staništa i s usklađenim ključem prema EUNIS klasifikaciji za staništa na području obalnog mora RH, dio projekta Kartiranje obalnih i pridnenih morskih staništa na području Jadranskog mora pod nacionalnom jurisdikcijom, Oikon d.o.o., Institut za oceanografiju i ribarstvo, Hrvatski geološki institut, Sveučilište u Zagrebu Geodetski fakultet, Institut Ruđer Bošković, listopad 2023., godine
- https://www.dropbox.com/scl/fo/47g34fkmew0m52vr4ixx5/Alf5OTr8pR2qUIDQc4S0zyA?dl=0&e=1&preview=Status_dorade_ciljeva_ocuvanja_11032026.xlsx&rlkey=wy0gpe3v4t45jf1synpvel3wq
- <https://bioportal.hr/gis/>